

BẢO VỆ MÔI TRƯỜNG ĐỂ PHÁT TRIỂN THỂ DỤC THỂ THAO BỀN VỮNG

Đặng Thị Hồng Nhung*
Đinh Khánh Thu**

Hoạt động thể thao chiếm một phần lớn trong cuộc sống của nhiều người, đặc biệt khi cuộc sống ngày càng phát triển. Khi chúng ta xem xét việc con người và các dạng vật chất liên quan đến thể thao thì rõ ràng, tất cả các loại nguồn lực từ năng lượng, nước và các mặt hàng tiêu dùng khác đều cần thiết cho hoạt động thể thao. Chắc chắn, hoạt động thể thao sẽ dẫn đến việc tạo ra chất thải và ô nhiễm môi trường gây ảnh hưởng đến hệ sinh thái của chúng ta. Tính bền vững của môi trường trong thể thao thể hiện ở toàn bộ quá trình quản lý các mối tương tác giữa các yếu tố này để giảm thiểu những tác động tiêu cực và tối đa hóa những tác động tích cực.

1. Các lĩnh vực hành động

Ở cấp độ toàn cầu, quốc gia, địa phương, để thúc đẩy môi trường và phát triển bền vững, các liên đoàn thể thao quốc gia có thể thực hiện các dự án thực tế trong mối quan hệ hợp tác với các cơ quan chính trị quốc gia và địa phương, các tổ chức phi chính phủ hoặc các công ty tư nhân. Các vận động viên (VĐV) có thể thực hiện trong các câu lạc bộ hoặc khu phố của họ một số sáng kiến đơn giản và hiệu quả.

Ở cấp độ cá nhân, tất cả các VĐV và quan chức có thể góp một phần quan trọng trong việc thúc đẩy phát triển bền vững và bảo vệ môi trường, cũng như nỗ lực khuyến khích các gia đình và bạn bè, dạy con tôn trọng môi trường và tuyên truyền cho họ từ khi còn nhỏ tuổi về nhu cầu thúc đẩy sự phát triển bền vững. Tất cả những điều họ cần làm là tôn trọng một số quy tắc đơn giản trong cuộc sống hàng ngày của mình.

- Tránh lãng phí năng lượng

- + Tắt các bóng đèn;
- + Sử dụng hệ thống sưởi hoặc điều hòa không khí một cách tiết kiệm;
- + Tránh mở lò sưởi để sưởi ấm và đun nấu bằng bếp lò đốt củi;

- + Không để các thiết bị điện ở chế độ chờ.

- Tránh lãng phí nước

- + Tắt hoàn toàn các vòi nước sau khi dùng xong hoặc sử dụng nước máy bơm và các bể chứa không để bị rò rỉ;
- + Sử dụng bồn xả nước nhà vệ sinh hiệu quả;
- + Không tưới vườn vào lúc nóng trong ngày;
- + Rửa xe tiết kiệm.

- Đi lại càng hiệu quả càng tốt

- + Đi bộ hoặc đạp xe với những quãng đường ngắn,
- + Đối với những chuyến đi dài, sử dụng giao thông công cộng nếu có;
- + Chọn chiếc xe tiết kiệm nhiên liệu;
- + Nên sử dụng một chiếc xe hơi, chia sẻ với những người khác (đi chung xe);
- + Đối với xe chạy bằng xăng, nếu có thể, lựa chọn những loại xe sử dụng xăng không chì và được trang bị bộ chuyển đổi xúc tác; sử dụng xăng chứa nhiên liệu sinh học nếu có sẵn và tương thích với động cơ của bạn; cũng xem xét sử dụng động cơ hybrid;
- + Đối với xe diesel, chọn mẫu xe có các bộ lọc bụi;
- + Đối với xe máy, lựa chọn mẫu xe có một động cơ bốn thì.

- Tiêu thụ có trách nhiệm

- + Hãy xem xét khi có thể, việc sử dụng các sản phẩm phù hợp với tiêu chí môi trường và phát triển bền vững.

- Vứt bỏ các chất thải cho đúng

- + Khi đi du lịch, không bao giờ vứt rác ra môi trường tự nhiên (tàn thuốc, bã kẹo cao su, túi đựng đồ, chất thải thực phẩm...);
- + Tránh xả thải trực tiếp vào môi trường tự nhiên; sử dụng các mạng lưới thoát nước, thường xuyên khơi thông bể tự hoại hoặc nhà vệ sinh. Cần lưu ý rằng, ngay cả đối với các cư dân bị thiệt thòi nhất, nơi mà các nhà vệ sinh có

*PGS.TS, Viện Khoa học TDTT

**PGS.TS, Trường Đại học TDTT Bắc Ninh

Tận dụng các điều kiện tự nhiên về môi trường biển, nhiều môn thể thao mới đã được phát triển tại các điểm du lịch biển tại Việt Nam

thể luôn luôn được xây dựng rất sơ sài.

+ Phân loại chất thải rắn thành:

Chất thải tái sử dụng (thủy tinh, nhựa, nhôm), chủ yếu là đối tượng có thể được lưu giữ tại nhà và tái sử dụng;

Chất thải có thể tái chế (thủy tinh, giấy, nhôm), các vật thể không thể tái sử dụng được nhưng có thể được chuyển đổi trở lại thành nguyên liệu;

Chất thải có thể thu hồi (chất thải hữu cơ làm phân ủ), được sử dụng làm phân bón trong vườn của tư nhân hoặc của người làm vườn thương phẩm;

Chất thải nguy hại (pin, thuốc men, sơn, dung môi) phải được giữ ngoài tầm với của trẻ em và được xử lý tại các trung tâm chuyên ngành;

Chất thải khác, được lưu trữ trong các thùng kín và sau đó được các cơ quan chức năng thu gom hoặc chôn lấp ở nơi cách xa nguồn cung cấp hoặc các giếng nước.

2. Trách nhiệm của các quan chức, cán bộ quản lý, các tổ chức trong Ngành Thể dục thể thao

Thiết lập một ủy ban hoặc nhóm công tác về môi trường và phát triển bền vững; bổ nhiệm một cán bộ môi trường về phát triển bền vững.

Ủy ban, nhóm công tác về môi trường và phát triển bền vững cần phải nhận được sự tin

tưởng và hỗ trợ của các tổ chức liên quan. Đơn vị này phải có trách nhiệm đề xuất, các hoạt động thực tế và các biện pháp nhằm bảo vệ môi trường và thúc đẩy sự phát triển bền vững. Tổ chức làm việc phải bao gồm đại diện của tất cả các nhóm tham gia vào các môn thể thao có liên quan (cơ quan, vận động viên, các nhà quản lý, các quan chức câu lạc bộ, môi trường hoặc các chuyên gia phát triển bền vững, các nhà sản xuất thiết bị, phương tiện truyền thông).

Các hiệp hội thể thao có trách nhiệm thực hiện các hoạt động được thiết kế để bảo vệ môi trường và thúc đẩy sự phát triển bền vững. Thái độ của họ là tấm gương cho cá nhân các vận động viên cũng như toàn bộ cộng đồng sở tại.

Quan chức thể thao có một trách nhiệm đặc biệt trong việc nêu tấm gương tốt thông qua hành vi ứng xử của họ. Cam kết cá nhân để bảo vệ môi trường, phát triển bền vững và cách ứng xử của họ trong lĩnh vực này là động lực thúc đẩy cho các thành viên khác.

3. Quy tắc ứng xử với việc bảo vệ môi trường

+ Bất cứ khi nào có thể, hãy đi đến các địa điểm thi đấu hay sân vận động bằng giao thông công cộng, xe đạp hoặc đi bộ;

+ Cân nhắc, khi có thể, sử dụng các sản phẩm phù hợp với tiêu chí phát triển môi trường bền vững;

Đi bộ hoặc chạy bộ ngoài trời là hình thức rèn luyện sức khỏe rất hữu ích, nhưng cũng chịu ảnh hưởng rất nhiều bởi yếu tố môi trường

+ Đừng bao giờ vứt vỏ chai, bao bì hoặc chất thải thực phẩm trong các sân vận động hoặc trong môi trường tự nhiên. Hãy đưa chúng vào các thùng chứa được bố trí gần đó hoặc mang chúng đi và xử lý chúng tại câu lạc bộ hoặc ở nhà;

+ Đừng bao giờ để lại những đồ dùng bị mòn hoặc bị hư hỏng (giày dép, quần áo, phụ kiện khác nhau) tại sân vận động hoặc trong môi trường tự nhiên. Hãy đưa chúng tới một công ty sửa chữa, khôi phục lại hoặc tái chế chất thải rắn;

+ Đừng bao giờ tập luyện trong những môi trường tự nhiên được bảo vệ;

Đối với các nhà tổ chức:

+ Cung cấp cho các khán giả hệ thống giao thông công cộng thuận tiện cho việc đi đến sự kiện thi đấu thể thao;

+ Cần ưu tiên cho việc thi đấu vào ban ngày nếu không có sẵn nguồn năng lượng tái tạo để dùng cho việc chiếu sáng;

+ Cung cấp cho công chúng đủ số lượng thiết bị vệ sinh và thu gom chất thải được bảo trì tốt và cho phép nước thải được xử lý; chất thải rắn được tái chế hoặc tiêu hủy mà không có nguy cơ tồn tại đối với môi trường;

+ Thông báo cho người sử dụng biết về các quy tắc ứng xử sẽ được giám sát: giữ vệ sinh sạch sẽ, tiết kiệm nước và thu nhặt rác;

+ Thu thập thiết bị hư hỏng hoặc các phụ kiện bị bỏ lại và đảm bảo chúng sẽ được tiêu hủy hoặc tái chế đúng cách (giày rách hoặc quần áo, cột bị hỏng, rào chắn hoặc các cây lao, đĩa, tạ, vv).

Đối với các đấu thủ:

+ Hãy xử sự một cách hoàn hảo theo các điều khoản quy định về thi đấu công bằng và tôn trọng môi trường (không vứt rác, chẳng hạn như chai nước hoặc bao bì, bên trong sân vận động).

Đối với công chúng:

+ Bất cứ khi nào có thể, hãy đi đến các địa điểm thi đấu bằng phương

tiện giao thông công cộng, xe đạp hoặc đi bộ;

+ Không đi lệch ra khỏi những lối đi đã được đánh dấu;

+ Không lấy bất cứ thứ gì từ môi trường, ví dụ cây, hoa, cành, sỏi, đá, vỏ sò...

+ Tôn trọng các quy tắc ứng xử khi sử dụng các thiết bị vệ sinh và xử lý rác thải, đặc biệt là bao bì và chai rỗng.

Tài liệu tham khảo

1. Nguyễn Huy Dũng, Vũ Văn Dũng (2010), “Bảo tồn đa dạng sinh học ở Việt Nam: Mối liên hệ với phát triển bền vững và biến đổi khí hậu”, *Tap chí Môi trường*.

2. XJ Kou, KY Shen - Applied Mechanics and Materials, 2014, “Study on Environmental Protection and Sustainable Development of Sports Tourism Industry in China”, *Trans Tech Publ*.

3. O Vrondou, P Dimitropoulos, L Gaitanakis, 2019, “International sports bodies application of ecological sustainability mechanisms affecting sport tourism related natural environment”, *Smart Tourism as a Driver for Culture and Sustainability pp 481-502*.